

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU NAUČNO-TEHNOLOŠKOG PARKA CRNE GORE ZA 2022. GODINU

Period 01. januar 2022. godine – 31. decembar 2022. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. OPŠTI POSLOVI DRUŠTVA	6
3. PREGLED AKTIVNOSTI TOKOM 2022. GODINE	8
3.1. INFRASTRUKTURA	8
3.1.1. Aktivnosti u oblasti infrastrukture u toku 2022. godine	8
4. PROJEKTNI SEKTOR	9
4.1. Predate projektne aplikacije u toku 2022. godine	9
4.2. Projekti čija je realizacija u toku	13
4.2.1. Embedding RRI in Western Balkan Countries: Enhancement of Self-Sustaining R&I Ecosystems – WBC-RRI.NET (Horizon 2020 program)	13
4.2.2. POLICY ANSWERS (Horizon europe program)	15
4.3. Projekti koji su realizovani ili završeni tokom 2022	15
4.3.1. Interreg MED Programme – PANORAMED - B-Blue	15
5. PROGRAMSKI SEKTOR	18
5.1. UNDP – Norveška za vas – „Support to the process of establishing the first Science and Technology Park in Montenegro“ – studijske posjete	18
5.2. UNDP – Norveška za vas – „Support to the process of establishing the first Science and Technology Park in Montenegro“ – Izrada Strategije razvoja NTP CG za period od 5 godina	19
5.3. UNDP – Norveška za vas – „Support to the process of establishing the first Science and Technology Park in Montenegro“ – Podrška osnivanju nacionalne kancelarije za transfer tehnologija (TTO) u okviru NTP CG	19
5.4. UNDP – Norveška za vas – „Support to the process of establishing the first Science and Technology Park in Montenegro“ – Podrška kreiranju dokumenta usluga NTP CG, javnog poziva za stanare i treninga zaposlenih u NTP CG	20
5.4.1. Aktivnosti u ovom dijelu projekta omogućavanju kreiranje uslova za buduće zakupce NTP-a sa sljedećim komponentama:	20
5.4.2. Obuka zaposlenih u NTP CG	20
5.5. EIB (Evropska investiciona banka) - „Support project to innovation infrastructure in Montenegro“	21

5.6. Predakceleracijski program za startapove – BoostMeUp Vol. 2 (2 generacija)	21
6. MARKETING SEKTOR	24
6.1. Ostale realizovane marketing aktivnosti u 2022. godini:	24
6.1.1. Volonteri	24
6.1.2. IT portal – „IT Spot“	25
6.1.3. regionalni Butterfly Forum za inovacije i poslovanje - 09.12.2022 – Regionalni savjet za saradnju zemalja zapadnog balkana - RCC	25
6.1.4. Sajam Start-up kompanija; Jadranski sajam Budva 06.10.2022. godine	25
7. MENADŽMENT I ZAPOSLENI NAUČNO-TEHNOLOŠKOG PARKA CRNE GORE	26
7.1. FINANSIJSKI ASPEKTI POSLOVANJA	27
7.2. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2022. GODINU	27
8. ZAKLJUČAK	33

1. UVOD

Naučno-tehnološki park Crne Gore (u daljem tekstu: NTP CG) je prihvaćen kao prioritet **Vlade Crne Gore** u oblastima nauke i inovacija, a prepoznat je kao jedan od najznačajnijih infrastrukturnih razvojnih projekata. Ovaj projekat Ministarstvo nauke je realizovalo na osnovu Studije izvodljivosti za uspostavljanje NTP-a CG koju je Vlada usvojila na sjednici od 29. septembra 2011. godine i Strateškog plana za uspostavljanje prvog NTP-a u Crnoj Gori, usvojenog na sjednici Vlade od 27. decembra 2012. godine.

Pored gorenavedenih strateških dokumenata, projekat uspostavljanja NTP-a CG u Podgorici u skladu je sa:

- Zakonom o inovacionoj djelatnosti
- Zakonom o podsticajnim mjerama za istraživanje i inovacije
- Strategijom pametne specijalizacije 2019-2024, koja je 2019. godine dobila zeleno svjetlo od Evropske komisije
- Operativni Program za implementaciju S3 strategije
- Program za inovacije 2021-2024
- Strateški plan razvoja Naučno-tehnološkog parka Crne Gore 2022-2026

Vlada Crne Gore je Zaključkom, broj: 07 - 1773 od 09. juna 2017. godine, dala saglasnost da se centralna jedinica NTP-a u Podgorici uspostavi u kampusu Univerziteta Crne Gore (UCG), kroz prenamjenu postojećeg objekta UCG-a u izgradnji (završeni grubi građevinski radovi) koji je bio predviđen za potrebe tri fakulteta. Vlada je zadužila Ministarstvo nauke i UCG da realizuju aktivnosti na realizaciji projekta uspostavljanja NTP-a CG i o tome informišu Vladu.

NTP CG podstiče saradnju naučnih i akademskih institucija sa privredom i finansijskim sektorom kako bi na najefikasniji način postao generator inovativnih aktivnosti, preduzetništva, te razvoja proizvoda i usluga visoke dodate vrijednosti. NTP CG, takođe, predstavlja značajnu instituciju za implementaciju **Strategije pametne specijalizacije - S3.me**.

NTP CG u fokusu svog rada ima kreiranje tehnološkog razvojnog centra Crne Gore, koji će svojim različitim programima i aktivnostima pružati adekvatnu podršku unapređenju inovaciono-preduzetničkog ekosistema u Crnoj Gori, te na taj način doprinijeti bržem ekonomskom razvoju naše zemlje.

Izveštaj o poslovanju se radi na osnovu politike društva o izvještavanju i obaveze prema Vladi Crne Gore kao većinskom osnivaču, u smislu davanja informacije o poslovanju društva za prethodnu kalendarsku godinu. Izveštaj je urađen po utvrđenoj metodologiji menadžmenta i prikazuje realne poslovne procese i parametre uz sva ograničenja.

OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

	NAZIV PRIVREDNOG DRUŠTVA	Društvo sa ograničenom odgovornošću "Naučno-tehnološki park Crne Gore" - Podgorica
1.	Skraćeni naziv	"NTP CG" D.O.O.
2.	Sjedište Privremeno sjedište	Podgorica, Bulevar Mihaila Lalića bb. Ulica 8 marta 15-a
3.	Telefon	+382 67 523 182
4.	Web E-mail	www.ntpark.me office@ntpark.me
5.	Broj upisa u Centralni registar Privrednog suda	30/31-21159-9
6.	Poreski identifikacioni broj	03280896
7.	Transakcioni računi	520-39878-42- Hipotekarna banka
8.	Šifra djelatnosti	6820
9.	Menadžment preduzeća	Velibor Bošković, Izvršni direktor
10.	Odbor direktora (OD) čine predstavnici više institucija javne uprave koje su učestvovala u razvoju ovog projekta. Na taj način pomenute institucije će imati značajnog uticaja na dalji razvoj projekta u različitim segmentima, što bi trebalo da doprinese kvalitetnijim rezultatima poslovanja. Aktuelni saziv OD je imenovala Vlada, 30. 03 2023. godine.	Mileta Radovanić , predsjednik Odbora direktora, Sanja Peković , potpredsjednica Odbora direktora; Žana Kovijanić Vukićević , član; Miloš Daković , član; Nikola Pavićević , član.

NTP CG osnovan je sa ciljem pružanja podrške i jačanju potencijala ekonomskog rasta i razvoja Crne Gore, kroz osnivanje i rast kompanija/timova u visokotehnološkim djelatnostima. Takođe, poseban aspekt djelovanja NTP-a CG je i podrška u razvoju i komercijalizaciji inovativnih ideja i projekata.

NTP CG osnovan je u partnerstvu Vlade Crne Gore i Univerziteta Crne Gore uz zajedničku viziju da postane ključno mjesto na kojem će se spajati inovativni i kreativni pojedinci i projekti, uz intenzivnu saradnju najvažnijih stejkholdera preduzetničkog procesa (nauke i privrede).

Vizija

NTP CG želi da postane generator inovacionih procesa u Crnoj Gori, pružajući podršku kompanijama koje su zasnovane na kreativnim, inovaciono orijentisanim i na visoko tehnološki baziranim idejama.

Misija

Podrška preduzetničkim poduhvatima kroz procese inkubacije, finansiranja, obuke, mentorstva i povezivanja sa ekosistemima tehnoloških inovacija, kako onih regionalnih, tako i globalnih.

Ubrzavanje inovacija proizvoda u privatnom sektoru kroz programe podrške i grantove koji podstiču razvoj novih proizvoda i inovacija.

Podsticanje saradnje sa poslovnim i akademskom zajednicom, kao i donosiocima odluka unutar Crne Gore.

Kreiranje stimulativnog okruženja koje podstiče inovacije i saradnju, privlačenjem i pružanjem podrške stanarima usredsređenim na razvoj proizvoda i usluga zasnovanih na tehnologiji i komercijalizaciji naučnih istraživanja.

Programski ciljevi

Programski ciljevi razvoja NTP-a CG su u skladu sa razvojnim ciljevima definisanim Strategijom pametne specijalizacije Crne Gore (S3.me) i ciljevima održivog razvoja UN (SDG).

Kroz usklađivanje ciljeva sa S3 omogućava se jačanje konkurentnosti ekonomije kroz povezivanje sopstvenih snaga u istraživanju i inovacijama sa potrebama i razvojnim mogućnostima privrede. Postizanje glavnog cilja S3, odnosno modernizovana i konkurentna Crna Gora, bazira se na tri ključna strateška vertikalna i jednom horizontalnom prioritetu:

- Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane,
- Energija i održiva životna sredina,
- Održivi i zdravstveni turizam i
- ICT

NTP CG predstavlja jedan od ključnih infrastrukturnih i insitucionalnih modela za podršku privredi u ostvarivanju navedenih ciljeva.

Međutim, potrebno je naglasiti da NTP CG nije fokusiran isključivo na sektore definisane S3 strategijom, već podržava sve one projekte koji u sebi imaju komponente inovativnosti, razvoja ili implementacije visokotehnoloških rješenja sa značajnim potencijalom rasta, razvoja, zapošljavanja i izvoza.

U svom radu i organizovanju aktivnosti, NTP CG je baziran na sljedećim dokumentima:

- Program podsticanja inovativnih startapova u Crnoj Gori,
- Zakon o inovacionoj djelatnosti i
- Zakon o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija.

Osim navedenih dokumenata, NTP CG se oslanja i na strateška dokumenta Univerziteta Crne Gore, kao što je „Strategija razvoja Univerziteta Crne Gore 2019-2024“, i usklađuje svoje aktivnosti sa navedenim dokumentom.

Takođe, u svom budućem poslovanju NTP CG će voditi računa i o drugim strateški važnim dokumentima Vlade Crne Gore i njenih resora kako bi svoje djelovanje u potpunosti podredio politikama Vlade za dalji razvoj naše zemlje. Tu se ističu dokumenta Ministarstva ekonomije, finansija, turizma i održivog razvoja, javne uprave i slično.

Operativni kapaciteti NTP-a CG su podijeljeni na četiri segmenta:

- **OPŠTI POSLOVI;**
- **PROGRAMSKI SEKTOR** (sektor za podršku i upravljanje resursima);
- **PROJEKTNI SEKTOR** (eksterno finansirani razvojni projekti);
- **MARKETING SEKTOR** (sektor za podršku razvoju i promociju društva i njegovih aktivnosti).

2. OPŠTI POSLOVI DRUŠTVA

Kao centralni dio preduzetničko-inovacionog ekosistema, NTP CG je pred sebe postavio nekoliko ključnih izazova. Uzimajući u obzir činjenicu da je ovo prva institucija ovog tipa u Crnoj Gori, kao primarni izazovi su postavljeni:

- Afirmisanje institucionalnog imidža;
- Izrada programskog kurikuluma;
- Definisane i kreiranje kanala komunikacije sa ciljnim grupama i krajnjim korisnicima;
- Opšti poslovi vezani za adaptaciju zgrade NTP-a CG.

Riječ je o ključnim aktivnostima koje su u narednom periodu od vitalnog značaja za uspostavljanje punog operativnog kapaciteta NTP-a CG, koje su započete u 2022. godini, a čiji se nastavak realizacije planira i u toku 2023. godine.

1. **NTP CG se prijavio na program Stručnog osposobljavanja visokoškolaca u Crnoj Gori**, oglašavajući potrebu za 4 pripravnika: 2 ekonomista, 1 pravnik i 1 elektroinženjer. Za oglašena mjesta, primljena su tri lica na poziciju pripravnika, i to: 2 ekonomista i pravnik.
2. Tokom 2022. godine NTP CG je učestvovao u događaju „**Infinite Loop**“ organizovanom od strane studentske organizacije **EESTEC LC** donirajući 150 eura, kao i pružajući pomoć u promociji i marketinškim aktivnostima pri realizaciji samog događaja.

3. Tokom prve polovine 2022. godine NTP CG je podržao i nevladinu organizaciju **NVO „Korak sa naukom“** u organizovanju događaja **„Inženjerska škola nauke 2022“** koji je ujedno i jedini događaj tog tipa koji se organizuje na sjeveru Crne Gore, donirajući 100 eura, kao i pružajući marketinšku podršku, podršku u promociji ali i ličnim prisustvovanjem na otvaranju događaja 24.7.2022.
4. NTP CG je podržao **NVO udruženje ICT Cortex** radi zajedničke organizacije i realizacije do **3 (tri) online hakatona** u Crnoj Gori upotrebom **TAIKAI napredne online platforme**, donirajući 1000 eura.
5. Tokom druge polovine 2022. godine NTP CG je podržao **ICT Week** - prvu podgoričku nedelju ICT događaja koju je organizovao Glavni grad Podgorica u saradnji sa NVO udruženjem ICT Cortex. Nedelja ICT-a je obuhvatala niz događaja na teme iz oblasti informacionih komunikacionih tehnologija raspoređenih u 7 dana. NTP CG donirao je 1,500 eura, ali i pružio marketinšku podršku, podršku u organizovanju i promociji.
6. NTP je takođe učestvovao u dijelu organizacije manifestacije pod zanzivom **„Otvoreni dani nauke i inovacija“** u organizaciji Ministarstva nauke i tehnološkog razvoja koja je za cilj imala promociju nauke inovacije, startup ekosistema i međunarodnog umrežavanja institucija slične profilacije.
7. **Međuinstitucionalna saradnja i umrežavanje predstavljaju** jednu od ključnih aktivnosti NTP CG kako u protekloj godini tako i u svim narednim godinama. Cvilj ovih aktivnosti je da se NTP CG poveže sa svim relevantnim institucijama i organizacijama na nacionalnom i međunarodnom planu koje će za cilj imati stvaranje dodatne vrijednosti kroz razmjenu znanja, iskustava i što je najvažnije implementacije zajedničkih projekata.
 - a. **Potpisan je Memorandum o saradnji sa Zagrebačkim inovacijskim centrom ZICER**, (17.02.2022.) koji pruža podršku startupovima i preduzetnicima transformišući inovativne tehnološke ideje u globalno konkurentne proizvode. Sve djelatnosti ZICER-a usmjerene su na podsticaj preduzetništva, kao i podršci preduzetnicima da svoje poslovne ideje pretvore u konkurentne proizvode.
 - b. **Potpisan je Memorandum o saradnji sa Studentskim Biznis Centrom Univerziteta Donja Gorica** (07.03.2022.) nevladinom organizacijom čija je primarna funkcija promovisanje preduzetničkog stila života mlađim naraštajima i buđenja, odnosno podizanja svijesti o istom. SBC doprinosi širenju spoznaje o preduzetništvu, preduzetničkom razmišljanju i stilu života kao alternativni dosadašnjim tokovima obrazovanja koji sprečavaju širenje individualnosti i građenja karaktera među mladima.

3. PREGLED AKTIVNOSTI TOKOM 2022. GODINE

Pregled aktivnosti NTP-a CG uključuje sedam sektora u okviru kojih su se odvijale različite aktivnosti u toku prve polovine 2021. godine, a koje će u nastavku teksta biti detaljno opisane. Takođe, tu su aktivnosti koje su preduzete sa ciljem jačanja kapaciteta ovog društva:

3.1. INFRASTRUKTURA

3.1.1. Aktivnosti u oblasti infrastrukture u toku 2022. godine

Građevinski radovi na objektu NTP-a su tokom 2022. intenzivirani i teku određenom dinamikom koja nije na zavidnom nivou. Naime, i pored intenziviranja radova tokom perioda april-septembar, došlo je do usporavanja intenziteta radova u četvrtom kvartalu 2022. godine. Pokrenuto je niz inicijativa za ubrzanje navedenih radova pa je realno očekivati da će se završetak istih prolongirati za nekoliko mjeseci. Uprava za kapitalne projekte je u decembru 2022. godine raspisala tender za izgradnju trafostanice i još određenih dodatnih radova čiji se završetak očekuje u drugom kvartalu 2023. NTP CG je Upravi za kapitalne projekte u decembru 2022. godine dostavio inovirani projekat opremanja objekta (namještajem, sitnom opremom i imobilijarom) tako da se objava tog tendera očekuje najkasnije u drugom kvartalu 2023. a isporuka i montaža u drugom ili trećem kvartalu 2023. Precizan termin završetka radova nije moguće utvrditi ali stanje objekta na 31.12.2022. godine ukazuje da završetak radova i useljenje nije moguće prije trećeg ili četvrtog kvartala 2023. godine.

Tokom čitave 2022. godine održano je na desetine sastanaka koje je inicirao NTP radi bolje koordinacije ugovorenih strana u ovom poslu. Osim toga, NTP je organizovao i niz zvaničnih posjeta gradilištu od strane najviših zvaničnika, prije svega, Ministarke nauke i tehnološkog razvoja ali i drugih kao i dijela predstavnika međunarodne diplomatske misije u Crnoj Gori.

Kako bi se radovi ubrzali, NTP je upućivao niz apela svim ugovornim stranama, a prije svega Upravi za kapitalne projekte, izvođaču radova i nadzoru da učine dodatne napore kako bi se situacija na terenu promijenila i radovi značajno ubrzali. Međutim, i pored svih apela, nažalost, radovi do 31.12.2022. godine nisu završeni do zadovoljavajućeg nivoa i definitivno uslovljavaju nova probijanja zacrtanih rokova.

Ovaj problem je izuzetno kompleksan sa aspekta situacije na terenu iako je veoma jasan sa aspekta ugovorenih obaveza izvođača. O navedenom problemu je upoznat i kabinet predsjednika Vlade kako bi se dodatno izvršio apel na ugovorene strane da se navedeni posao završetka radova na objektu NTP-a privede kraju u što kraćem roku.

4. PROJEKTNI SEKTOR

Projektini sektor ima za cilj pripremu projekata, čije će aktivnosti i ciljevi biti usklađeni sa misijom unapređenja inovaciono-preduzetničkog ekosistema u Crnoj Gori, a vodeći se Starteškim smjernicama koje su definisane osnivačkim aktima NTP-a CG i Strategije pametne specijalizacije i SDG-a kao što je i pomenuto u uvodnom dijelu.

Opšti cilj projektnog sektora u izvještajnog godini je uspješno uspostavljanje saradnje i izrada projektnih predloga, sa nastojanjem da u narednim godinama donesu što veći broj kvalitetnih projekata i učesća u aktivnostima koje su u skladu sa navedenim strateškim i operativnim ciljevima NTP-a CG. Projektini sektor ima važnu ulogu u razvoju aktivnosti NTP-a CG, koje su definisane zajedno sa programskim sektorom, ali i finansiranja istih, jer je jedan od ključnih ciljeva ovog sektora obezbjeđivanje finansiranja od strane različitih fondova, a prije svega EU fondova koji su dostupni i koji će biti dostupni NTP-u u narednom periodu.

4.1. Predate projektne aplikacije u toku 2022. godine

Predate aplikacije na donatorski finansirane projekte:

1. **IPA II - Cross-Border Cooperation Programme Montenegro - Kosovo* 2014-2020 under the Instrument for Pre-accession Assistance (IPA II) - projekat nije odobren**

Partneri: Innovation Centre Kosovo i NGO „AD HOC“

Ukupan budžet projekta: 386,000.00 €; Vrednost NTP budžeta: cca 65,000.00 €

2. **Danube Region Programme: „REACT“ Danube - PRomoting just transition entrepreneurship solutions for a resilient sociAl economy in the Danube countries**

Opis: Promovisanje rešenja za pravedno tranzicijsko preduzetništvo za otpornu društvenu ekonomiju u dunavskim zemljama - Povećanje efektivnosti i inkluzivnosti tržišta rada i pristup visokokvalitetnom zapošljavanju kroz razvoj socijalne infrastrukture i promovisanje socijalne ekonomije - **predat „Concept Note“.**

Vodeći partner: Pannon Novum Non-Profit Ltd.; Mađarska

Ukupan budžet projekta: 2.000.000,00 EUR

3. Danube Region Programme: „Intelligent Traffic Solution“

Opis: Razvoj i jačanje istraživačkih i inovacionih kapaciteta i usvajanje naprednih tehnologija. Razviti rješenje za inteligentno upravljanje saobraćajem koje bi omogućilo integrisano i koordinisano upravljanje drumskim saobraćajem u urbanim centrima. Opšti cilj projekta je smanjenje saobraćajnih gužvi ubrzavanjem saobraćajnih tokova kroz prometne puteve i raskrsnice. Projekat će takođe imati pozitivne efekte na smanjenje zagađenja vazduha ugljen monoksidom (CO).- **predat „Concept Note“.**

Vodeći partner: KING ICT; Hrvatska

Ukupan budžet projekta: 4.195.000,00 EUR

4. Danube Region Programme: Jam4Danube

Opis: Razvoj Zajedničkog centra kompetencija za održivu naprednu proizvodnju za Dunavski region. Uspešan i održiv industrijski razvoj Dunavskog regiona zasnivaće se na naprednoj proizvodnji uz korišćenje znanja intenzivnih, inovativnih, naprednih i kružnih tehnologija u proizvodima i proizvodnim procesima. Glavni cilj je stvaranje transnacionalnog zajedničkog centra kompetencija za održivu naprednu proizvodnju u Dunavskom regionu. Zajednički centar kompetencija će povezivati istraživačke, razvojne i inovacijske (RDI) ustanove, posebno male laboratorije i demonstracione centre, sa tijelima za transfer tehnologije, regionalnim razvojnim agencijama, kreatorima politike, organizacijama za podršku poslovanju i organizacijom za visoko obrazovanje i obukus. - **predat „Concept Note“.**

Vodeći partner: Rudolfovo - Scientific and Technological Centre Novo mesto, Slovenija

Ukupan budžet projekta: 2.333.500,00 EUR

5. Danube Region Programme: Competitive Companies in the Danube Region; Enhance the quality of life-based on Advanced Research and Knowledge Transfer.

Opis: Osnovni cilj projekta je povećanje konkurentnosti kompanija u Dunavskom regionu za unapređenje kvaliteta života na osnovu naprednih istraživanja. Specifični cilj 1. 2 pilot-projekta za eksperimentisanje sa prostorijama projekta za ubrzanje KT do INNO kompanija. Specifični cilj 2. Postavljanje 2 strategije za povećanje konkurentnosti kompanija u DR. Specifični cilj 3. Stvoriti institucionalni razvoj u DR za podršku INNO kompanijama. - **predat „Concept Note“.**

Vodeći partner: Magurele High Tech Cluster, Rumunija

Ukupan budžet projekta: 2.516.500,00 EUR

6. Danube Region Programme: Skills development of the next expert generation based on the advanced research; The smart young experts of the next generation.

Opis: Glavni cilj projekta je razvoj veština sledeće generacije stručnjaka za rad i život u okruženju generisanom dosadašnjim naprednim istraživanjima. Specifični ciljevi. Cilj 1 je da se udružimo u stvaranju obrazovnih alata; Razvoj AI aplikacije za onlajn alate. Cilj 2 je da se razvije zajednička strategija DR za proizvodnju i integraciju naučnih obrazovnih onlajn alata. Cilj 3 je razvoj strategije umrežavanja za proizvodnju i distribuciju u DR i drugim tržištima. - **predat „Concept Note“.**

Vodeći partner: Magurele High Tech Cluster, Rumunija
Ukupan budžet projekta: 3.000.000,00 EUR

7. Danube Region Programme: Transnational Innovation Ecosystem Network TIE-NET

Opis: Projekat ima za cilj da izgradi transnacionalnu mrežu inovacionih ekosistema i promoviše saradnju u oblasti RDI, razmenu iskustava i izgradnju kapaciteta između inovacionih aktera kao što su industrijska i tehnološka čvorišta i parkovi, privatna preduzeća, profesionalni klasteri, univerziteti, RDI centri, nevladine organizacije, lokalni, regionalni i nacionalni kreatori politike (npr. administracije, agencije) je od velikog značaja za stvaranje dobrog funkcionisanja DR inovacijskog ekosistema i povećanje regionalnog kapaciteta za apsorpciju inovacija. - **predat „Concept Note“.**

Vodeći partner: Pannon Novum West-Transdanubian Regional Innovation Non-profit Ltd; Mađarska
Ukupan budžet projekta: 1.600.000,00 EUR

8. Danube region wood industry transformation model towards industry 4.0

Opsi: Razvoj vještina za unapređenje strategija pametne specijalizacije, industrijska transformacija i tranzicija ka industriji 4.0, uključujući međusektorsku saradnju. - **predat „Concept Note“.**

Vodeći partner: Centar kompetencija d.o.o. za istraživanje i razvoj, Hrvatska
Ukupan budžet projekta: 2.000.000,00 EUR

9. EuroMed Programme: Rising innovation competences in traditional rural industrial regions in transition through user experience model used in circular transformation accelerator program (CIRCULARITY)

Opis: Razvijanje i unapređenje istraživačkih i inovativnih kapaciteta i usvajanje naprednih tehnologija. Aktivnosti na ključnim kompetencijama za inovacije u manje razvijenim regionima u tranziciji kroz model korisničkog iskustva koji se koristi u programu za ubrzavanje kružne transformacije. – **predata puna aplikacija.**

Vodeći partner: Inštitut za ekonomska raziskovanja/Institute for Economic Research, Slovenija
 Ukupan budžet projekta: 1.753.628,00 EUR; projektovani budžet NTP-a: 76.713,00 EUR

10. HORIZON EUROPE Programme: Multi-Domain Combat Communications for Resilient Swarms — COCOSWARM

Opis: Prva relevantna karakteristika sistema komandovanja, kontrole i informisanja (C2IS) u taktičkom polju je mobilnost. Da bi rešile aktuelne probleme sa specijalizovanim hijerarhijskim mrežama i ubrzale donošenje odluka, SAD su uvele koncept Network Centric Warfare, unapređujući njegovu konceptualnu definiciju kao i njegovu praktičnu upotrebu, kroz više teških investicionih projekata koji bi dali rezultate u kratkoročni ili srednjoročni. Još jedan novi razvoj je promena od potrebe da se zna u potrebu da se deli. Ovaj koncept evropske vojske uvode u praksu na ograničeniji način korišćenjem mrežnih mogućnosti, na progresivan način, u potrazi za mnogo boljom interoperabilnosti sistema i platformi (u Španiji, SP/NEC). – **predata puna aplikacija.**

Vodeći partner: Acondicionamiento Tarrasense Association, Španija
 Ukupan budžet projekta: 4.164.146,98 EUR, projektovani budžet NTP-a: 300.632,65 EUR

11. ERASMUS-EDU-2023-CBHE Call - STARSHIP - Structural development for innovation and Research strategies and Policies in WBC

Opis: STARSHIP je prvenstveno dizajniran da pomogne, pomogne i pruži podršku partnerskim univerzitetima u WBC-u da shvate status kuo svojih sistema upravljanja inovacijama i istraživanjem, učinak, efikasnost i praksu i osmisle puteve za prevazilaženje prepreka, prepreka, zamke koje ih sprečavaju da postignu priznati status u međunarodnom pejzažu, ali da se nadograđuju na već postojeće dostignuća. Ključni korak za postizanje ovog cilja je merenje postojećih inovacija i istraživačkih aktivnosti, kako bi se izmerili regulatorni okvirnog upravljanja, administracije i alata, kao i da obuhvati mogućnosti za prevazilaženje birokratskih prepreka, stimulišući uslove i uzdižu način razmišljanja. Zajedno sa pružanjem komparativne analize evropskih procesa, praksi i najsavremenijeg stanja, konzorcijum će identifikovati oblasti za promjene, ciljeve za poboljšanje i putanju za postizanje uspjeha. Shodno tome, partnerski

univerziteti će biti informisani o organizaciji upravljanja inovacijama i istraživanjima na evropskim univerzitetima, razumeju sadašnji model, principe i standarde i prihvate i uživaju u prilici za podršku, smernice i potkrepljenje od partnera iz Evropske unije. Uloga Ministarstva je ključna da bi se ostvario očekivani strukturalni uticaj. Zbog toga će oni biti uključeni od početka implementacije projekta. Koordinirani rad između akademske zajednice, javnih i privatnih aktera je ono što može podstaći održiv sistem istraživanja i inovacija. – **predata puna aplikacija.**

Vodeći partner: Univerzitet Crne Gore

Ukupan budžet projekta: 912,917.00 EUR; projektovani budžet NTP-a: 5.300,00 EUR

12. (ERASMUS Standard Budget-based + LS Type II) - Modernisation of Institutional Management of Innovation and Research in the Western Balkans Region – MIMIR WBC

Opis: MIMIR-WBC je prvenstveno dizajniran da pomogne, pomogne i pruži podršku partnerskim univerzitetima u WBC da shvate status kvo svojih sistema upravljanja inovacijama i istraživanjem, performanse, efikasnost i prakse i da osmisle puteve za prevazilaženje prepreka, prepreka, fijaska i zamki koje ih sprečavaju. od postizanja priznatog položaja u međunarodnom pejzažu. Ključni korak za postizanje ovog cilja je mjerenje postojećih inovacijskih i istraživačkih aktivnosti, merenje upravljanja regulatornim okvirom, administracija i alati, i otkrivanje mogućnosti za prevazilaženje birokratskih prepreka, stimulisanje uslova i podizanje načina razmišljanja. Zajedno sa pružanjem komparativne analize evropskih procesa, praksi i najnovijih dostignuća, konzorcijum će identifikovati oblasti za promene, ciljeve za poboljšanje i putanju za postizanje uspjeha. Shodno tome, partnerski univerziteti će biti informisani o organizaciji upravljanja inovacijama i istraživanjem na evropskim univerzitetima, razumiju sada model, principe i standarde, i prihvatiti i iskoristiti priliku za podršku, smjernice od partnera iz Evropske unije. – **predata puna aplikacija.**

Vodeći partner: Univerzitet Crne Gore

Ukupan budžet projekta: 189.174 EUR; projektovani budžet NTP-a: 5.318,00 EUR

4.2. Projekti čija je realizacija u toku

4.2.1. Embedding RRI in Western Balkan Countries: Enhancement of Self-Sustaining R&I Ecosystems – WBC-RRI.NET (Horizon 2020 program)

Projektom WBC-RRI.NET se podstiče primjena principa odgovornog istraživanja i inovacija (RRI) na teritorijalnom nivou u zemljama Zapadnog Balkana (WBC), kako bi se potom promovisao upravljački RRI (Responsible Research and Innovation) okvir na više nivoa. Principi RRI će djelovati kao otvorenost zajedničkog učenja i širenja znanja i difuzija RRI inovacija u upravljanju

istraživanjima na teritorijalnom nivou WBC, uključujući postojeće ili planirane strategije pametne specijalizacije (S3) u WBC. Primjena RRI principa u teritorijalnom upravljanju WBC kroz fokus istraživanja i inovativnih napora sa ciljem smanjenja razlike za ostalim evropskim regionima.

U sklopu projekta WBC-RRI.NET tokom 2022. godine, Naučno—tehnološki park CG je učestvovao u nizu aktivnosti. Jedna od njih je mapiranje ključnih aktera na nivou Crne Gore iz domena odgovornog istraživanja u inovacijama, a koji mogu biti involvirani u projekat. Osim toga mapirane su i predstavljene najbolje prakse, strategije i politike koje doprinose razvoju ove oblasti u Crnoj Gori.

U novembru 2022. godine su održani sastanci radnih grupa koje će raditi na promovisanju projekta. Za podsticanje mobilizacije znanja o RRI. Formirane su 3 tematske radne grupe: 1) WBC unakrsna radna grupa za etiku i pol; 2) WBC unakrsna radna grupa za naučno obrazovanje i javni angažman; 3) WBC unakrsna radna grupa za otvoreni pristup i otvorenu nauku. Pored definisanja pozicija na sastancima su podeljena zaduženja i odgovornosti projektnim partnerima u okviru radnih grupa. U narednom periodu se organizuju sastanci i radionice za budući trogodišnji scenario koji će se implementirati na teritoriji svih zemalja projektnog područja. Crna Gora je napravila tri verzije svog mogućeg scenarija, akcentirajući studiju slučaja Solana Ulcinj.

Konkretno aktivnosti u izvještajnom periodu su bile vezane za:

- **WBC RRI.NET, radionica (18.03.2022.)**

U okviru H2020 projekta Naučno-tehnološki park Crne Gore i NVO ZONA u Crnoj Gori, organizovali su radionicu na temu: „**Predstavljanje scenarija o mogućnosti valorizacije prostora solane Bajo Sekulić Ulcinj kroz primjenu RRI koncepta**“;

- **Novi Sad Godišnji sastanak projektnih partnera i diskusija na temu „Odgovorno istraživanje i inovacije – uslov za izvrsnost u istraživanju“ (07.04.-08.04.2022.)** članovi NTP CG učestvovali na konferenciji;

- **Izrada Co-design dokumenta (jun);**

- **Učešće na ESOF (The EuroScience Open Forum) (16.07.2022.);**

- **U Solunu je 24. i 25. oktobra 2022. godine održan redovni sastanak partnera na projektu WBC-RRI.NET** kojem je u ime Naučno – tehnološkog parka Crne Gore prisustvovao mr Radivoje Drobnjak, menadžer za programske aktivnosti i Aleksandar Janičić saradnik na projektnim aktivnostima. Prezentovani su ključni rezultati projekta u prethodnom periodu, razmotrena je dinamika realizacije preostalih projektnih aktivnosti i utvrđen plan narednih koraka u cilju ostvarivanja postavljenih ciljeva projekta. Dodatno, projektni partneri su na radionici testirali metodologiju procjene kvaliteta i relevantnosti realizacije ključnih projektnih aktivnosti, te procjenu uticaja navedenih aktivnosti na krajnje korisnike i ciljne grupe projekta u cilju postizanja očekivanih rezultata projekta.

4.2.2. POLICY ANSWERS (Horizon europe program)

Policy answers ima za cilj da podrži integraciju Zapadnog Balkana u Evropski istraživački prostor Evropski istraživački prostor (ERA). Posim toga projekat ima za cilj da nastavi i poveća zajedničke napore Evropske unije i Zapadnog Balkana – Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova*, Crne Gore, Severne Makedonije i Srbije – za saradnju u oblasti inovacija, istraživanja, obrazovanja, kulture, omladine i sporta .

Policy answers zvanično je počeo 14. i 15. aprila 2022. u Beču, okupljajući predstavnike svih 14 partnerskih organizacija. Projekat će trajati do 2025. godine. Projekat tek počeo sa aktivnostima tokom 2022, te su do sad u fokusu bile početne i pripremne aktivnosti. NTP CG je okviru WP3 izradio Concept Note za Task 3.4 „Capacity building and implementation in Montenegro“.

4.3. Projekti koji su realizovani ili završeni tokom 2022

4.3.1. Interreg MED Programme – PANORAMED - B-Blue

Projekat je imao za cilj da identifikuje, angažuje i okupi Med Blue Biotechnology (BBt) inovacionu zajednicu Mediterana kako bi ojačao odnose među svojim organizacijama u multilateralnom okviru za koordinaciju koji se bavi i teritorijalnom dimenzijom i makroregionalnom perspektivom. B-Blue projekat se bavi ovim uskim grlima i izazovima eksploatacije morskih bio-resursa.

U okviru B-Blue projekta se radilo na primjeni transnacionalnog mehanizma koordinacije za BBt zajednicu putem međusobnog povezivanja digitalne platforme BBt zajednice i mediteranske mreže zajedničkog prostora na izabranim lancima vrijednosti BBt (BBt HUB). Štaviše, projekat je promovisao teritorijalni, multiaktivni i saradnički pristup uspostavljanjem pet HUB-ova Plave biotehnologije zasnovanih na inkluzivnoj viziji živih laboratorija. Pristup petostruke zavojnice, promovisan u BBt HUB-ovima projekta B-Blue, okuplja različite aktore BBt sektora sa ciljem generisanja inovacija i poboljšanja inovacionih kapaciteta uključenih zajednica. B-Blue je imao za cilj okupiti BBt inovacionu zajednicu na Mediteranu i razviti okvir za koordinaciju plodnog transnacionalnog tržišta kroz:

1. promociju multilateralnih inicijativa i projekata u sektoru;
2. podsticanje usklađivanja nacionalnih/regionalnih politika i finansijskih instrumenata koji se bave plavom bioekonomijom;
3. stvaranje zajedničke sredine za inovacijsko znanje;
4. prevazilaženje velike fragmentacije u sektoru kako bi se otključao visok inovacioni potencijal i olakšalo finansiranje projekata.

Krajnji cilj je definisanje, dizajn i primjena strukturiranog okvira (koji od prvih koraka uključuje i zemlje MENA) da olakšava uspostavljenoj BBt zajednici ne samo da uhvati nove poslovne mogućnosti ili multilateralne inicijative u smislu koordiniranih zahtjeva za finansiranje, već i da orijentiše politiku i programe finansiranja radi usklađivanja nacionalnih/regionalnih inicijativa na mediteranskom nivou u BBt sektoru.

Događaji važni za B-Blue projekat 2022. godine u kojima je NTP CG učestvovao:

1. Konferencija BLUE WBC (29.04.2022.)

U organizaciji Privredne komore CG i Pomorskog fakulteta Kotor namijenjena plavom rastu i inovacijama u plavim tehnologijama i pomorstvu.

2. Interreg Adrion radionica (17.05.2022)

U organizaciji Privredne komore CG, mogućnosti širenja i rasta plavih tehnologija kao i boljeg povezivanja tradicionalnih plavih aktera.

3. Plava nedelja Budva konferencija (07.06-09.06.2022.) Blue wave week Montenegro 2022

NTP CG prezentovao rezultate rada na projektu B Blue u okviru prve Konferencija posvećena plavoj ekonomiji na temu "Inovacije za održivo korišćenje morskih i pomorskih resursa u našim morima", koju je od 7. do 9. juna organizovala Privredna komora Crne Gore u okviru Plave nedjelje u Budvi, a koja je tokom 3 dana okupila više od 150 predstavnika projektnih partnera iz zemalja od Grčke do Portugalije. Ova konferencija je realizovana se kroz tri EU projekta u kojima učestvuje Privredna komora Crne Gore kao partner – BLUEfasma, finansiran od strane Interreg Mediteranskog programa, i BLUEAIR i SHIPMENTT Plus, finansirane kroz Interreg ADRION program. Direktor Naučno-tehnološkog parka Crne Gore Velibor Bošković, bio je jedan od panelista u okviru prvog dana konferencije o plavoj ekonomiji na temu "Inovacije za održivo korišćenje morskih i pomorskih resursa u našim morima". Tokom događaja posebna pažnja je bila posvećena razmatranju različitih plavih projekata realizovanih širom jadransko-jonskog i mediteranskog područja, kao i na razmjenju najboljih praksi i preporuka za pokretanje i jačanje sinergija u oblasti plavog rasta, kako unutar zemlje tako i van nje. Tanja Rakonjac, saradnica u projektnom sektoru, prisustvovala je drugom danu konferencije. U svom obraćanju, Rakonjac je govorila o aktivnostima Naučno-tehnološkog parka Crne Gore u oblasti plave ekonomije.

4. Kotor :“IPA Countries’ Feedback and Perspectives on Blue Economy” konferencija (15.06.2022.)

NTP CG učesnik na međunarodnoj konferenciji :“IPA Countries’ Feedback and Perspectives on Blue Economy” transfer event. Nakon učešća u ovoj konferenciji NTP CG je u saradnji sa Institutom za biologiju mora dogovorio izradu finalnog dokumenta, kao jednog od proizvoda i rezultata ovog projekta, a kojii će sadržati kvalitetne smjernice i peporuke za dalji rast i širenje plavih biotehnologija u Crnoj Gori.

5. Učešće na sajmu evropskih projekata u organizaciji Privredne komore Crne Gore (28.05.2022.)

Privredna komora Crne Gore, u saradnji sa Ministarstvom evropskih poslova, organizovala je 28. maja Sajam evropskih projekata u dvorištu Dvorca Petrovića u Podgorici. Manifestacija, upriličena kao dio proslave Mjeseca Evrope, bila je prilika da se posjetioci upoznaju sa projektima koje implementiraju institucije, opštine, kompanije, univerziteta i NVO sektor, te za razgovore sa potencijalnim partnerima o pozivima koji se očekuju u narednom periodu. Sajam su otvorile predsjednica Privredne komore Crne Gore dr Nina Drakić, potpredsjednica Vlade i ministarka evropskih poslova dr Jovana Marović i ambasadorica EU u Crnoj Gori dr Oana Cristina Popa. Naučno - tehnološki park je predstavio projekte koje trenutno implementira i one koji su uspješno završeni, a koji su finansirani sredstvima Evropske unije.

6. Sajam S3 projekata: Nauka i inovacije stubovi pametnog rasta u Crnoj Gori

Sajam projekata u oblastima pametne specijalizacije (S3), u okviru kojeg je Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja, zajedno sa Ministarstvom ekonomskog razvoja i turizma, predstavilo neke od inovativnih projekata koji su podržani iz nacionalnog budžeta, IPA predpristupne podrške i programa Evropske unije (EU). Svoje inovativne projekte i programe predstavilo je više od 30 izlagača među kojima su predstavnici inovacione infrastrukture, univerziteta i centara izvrsnosti, dobitnici kolaborativnih grantova za inovacije i grantova za ranu fazu razvoja startapova, korisnika predakceleracijskog programa, kao i druge relevantne institucije i akteri koje su uključene u implementaciju koncepta pametne specijalizacije.

Cilj Sajma inovativnih projekata je bio da mladima i široj javnosti približi pojam inovacija, na koji način one doprinose razvoju u prioritetnim oblastima pametne specijalizacije koji su neki od prvih rezultata implemetacije ovog koncepta u Crnoj Gori.

Projekat je uspješno završen 30.09.2022. godine, što znači da je administrativno i finansijski zatvoren prema donatoru.

5. PROGRAMSKI SEKTOR

Opšti cilj programskog sektora je sadržajno i logistički organizovan set aktivnosti prilagođen ciljnim grupama i temama kompatibilnim sa ostalim aktivnostima NTP CG.

- *Treninzi / Obuke*
- *Inkubator*
- *Akcelerator*
- *Mentoring*

Tokom 2022. godine programski sektor je imao niz različitih aktivnosti sa ciljem da se uspostavi sistem rada i dokumentacija koja će biti u punoj upotrebi kada NTP CG bude raspolagao svojim objektom radi postizanja punog kapaciteta rada.

Najveći dio ovih aktivnosti je tokom 2022. godine podržan od strane **UNDP-a** u Crnoj Gori kroz projekat pod nazivom „**Norveška za vas**“ koji finansira Ambasada Kraljevine Norveške u Srbiji (teritorijalno pokriva Crnu Goru). Ovaj projekat je od izuzetne važnosti za NTP CG jer je u njegovom dizajniranju aktivnosti za podršku NTP-u učestvovao i izvršni direktor kako bi se svi aspekti podrške prilagodili realnim potrebama NTP CG za transferom znanja i iskustava od strane relevantnih stručnjaka iz regiona i Evrope.

5.1. UNDP – Norveška za vas – „Support to the process of establishing the first Science and Technology Park in Montenegro“ – studijske posjete

Aktivnosti u sklopu ovog projekta su tokom 2022. godine bile brojne od kojih izdvajamo:

➤ Studijska posjeta Zagreb (15-16.02.2022.)

Fokus dvodnevne posjete tima NTP-a i člana odbora direktora Milete Radovanića bio je na razmeni znanja i iskustava, kao i na potencijalima saradnje na budućim projektima. Tokom prvog dana posjećen je Zagrebački inovacijski centar Zicer (Zagrebački tehnološki park), dok je drugi dan bio namijenjen poseti agencije Hamag Bicro kao i Biocentra (Inkubacijski centar za bioznanosti).

➤ Studijska posjeta Oslo (22-25.08.2022.)

Fokus dvodnevne posjete tima NTP-a bio je na razmjeni znanja i iskustava, kao i na potencijalima saradnje na budućim projektima sa NTO Oslo. Tokom prvog dana posjećen je NTP Oslo, dok je drugi dan bio namijenjen posjeti agencije za inovacije Norveške - Innovate Norway.

5.2. UNDP – Norveška za vas – „Support to the process of establishing the first Science and Technology Park in Montenegro“ – Izrada Strategije razvoja NTP CG za period od 5 godina

Tokom 2022. godine započeta je saradnja sa odabranim konsultantom od strane UNDP Crna Gora – Gordana Danilović Grković, direktorica Naučno-tehnološkog parka u Beogradu radi kreiranja dokumenta Strategija razvoja Naučno-tehnološkog parka Crne Gore za period od 5 godina. Naime, prvi strateški plan razvoja NTP CG je usvojen na Vladi još 2012. godine i to na period od 10 godina što znači da je došlo vrijeme da se taj strateški dokument inovira u skladu sa trenutnim stanjem, realnim ograničenjima i novim trendovima u ovoj oblasti kako u Evropi tako i u Crnoj Gori.

Tokom godine su obavljene posjete i razgovori sa svim ključnim stejkholderima, sa kojima su razmijenjena mišljenja i prikupljene neophodne informacije za izradu strateškog dokumenta. Strateški plan razvoja NTP u Crnoj Gori implementira sva znanja i iskustava u razvoju naučno-tehnoloških parkova i drugih instrumenata podrške, posebno u regionu (Srbija, Hrvatska, Bugarska), i donosi znatno veću praktičnu i upotrebnu vrijednost u kontekstu lokalnih uslova u Crnoj Gori a u cilju razvoja ekonomije zasnovane na znanju i inovacijama.

Dokument je uspješno završen dostavljen UNDP-u kao naručiocu a takođe je prosljeđen Vladi Crne Gore, Ministarstvu nauke i tehnološkog razvoja i Univerzitetu Crne Gore, kao osnivačima NTP Crne Gore.

5.3. UNDP – Norveška za vas – „Support to the process of establishing the first Science and Technology Park in Montenegro“ – Podrška osnivanju nacionalne kancelarije za transfer tehnologija (TTO) u okviru NTP CG

Odabran je konsultant od strane UNDP Crna Gora, dr Petra Karanikić, Univerzitet u Rijeci (Hrvatska) koji će pružati podršku u oblikovanju buduće nacionalne TTO kancelarije, koja bi trebala biti jedinica NTP CG.

Aktivnosti na ovom polju su započete sredinom četvrtog kvartala 2022. godine, kada je uspostavljena i funkcionalna saradnja sa konsultantom. U sklopu početnih aktivnosti, obavljen je niz sastanaka sa predstavnicima ključnih stejkholdera, radi mapiranja i analize trenutnog stanja, definisanja potreba i ciljeva buduće TTO kancelarije.

Očekivani dokument studije za osnivanje nacionalne kancelarije za transfer tehnologija u okviru NTP-a će biti završen u prvom kvartalu 2023. godine.

5.4. UNDP – Norveška za vas – „Support to the process of establishing the first Science and Technology Park in Montenegro“ – Podrška kreiranju dokumenta usluga NTP CG, javnog poziva za stanare i treninga zaposlenih u NTP CG

Odabran je konsultant od strane UNDP Crna Gora, dr Nataša Ćirović, Univerzitet u Beogradu (Srbija) koji će pružati podršku u oblikovanju budućih usluga stanarima i klijentima NTP CG, ali i kreiranje javnog poziva za prijem stanara NTP CG, kao i obuka zaposlenih za primjenu usluga i javnog poziva koji će biti rezultati ovog dijela projekta.

Aktivnosti na ovom polju su započete sredinom trećeg kvartala 2022. godine, kada je uspostavljena i funkcionalna saradnja sa konsultantom. U sklopu početnih aktivnosti, obavljen je niz sastanaka sa predstavnicima ključnih stejkholdera, radi mapiranja i analize trenutnih potreba inovativne zajednice, zatim infrastrukturnih kapaciteta NTP-a, specifičnosti lokalnog pravnog sistema i iskustava zemalja regiona.

5.4.1. Aktivnosti u ovom dijelu projekta omogućavanju kreiranje uslova za buduće zakupce NTP-a sa sljedećim komponentama:

- a. Identifikovanje i dizajniranje najpogodnijih NTP usluga, kako osnovnih tako i eksternih, za već postojeća i dobro uspostavljena inovativna ili tehnološki zasnovana MSP sa potencijalom rasta.
- b. Usluge za podršku početnicima zasnovanim na znanju, koji se odnose na mentorstvo i poslovne savjete, start-up programe (često povezane sa inkubatorom), pristup finansijama, marketing, obuka studenata i nedavno diplomiranih studenata na osnovu projekata i otvorene inovacije .
- c. Paket prateće dokumentacije za cijeli proces poslovanja NTP sa svojim klijentima i zakupcima.
- d. Priprema javnog poziva u skladu sa najboljom praksom EU i regiona - uslovi za učešće fizičkih/privrednih lica; trajanje poziva; Uslovi poziva, neophodna dokumentacija; cijena usluga (u zavisnosti od programa/usluge).

5.4.2. Obuka zaposlenih u NTP CG

Ovaj skup aktivnosti treba da se fokusira na obuku osoblja NTP-a i njihovih bliskih kolega iz relevantnih institucija zainteresovanih strana, uključujući prenos znanja i iskustava iz najbolje prakse, razradom sljedećih tema i oblasti:

(a) Upravljački alati za uspješan NTP (sprovedene najmanje 2 obuke)

- Menadžment tim
- Usluge NTP-a (jezgro i outsourcing)
- Najbolje prakse (EU i region)

(b) Menadžment potencijalnih zakupaca i korisnika NTP usluga (sprovedene najmanje 2 obuke)

- Kriterijumi za odabir potencijalnih zakupaca NTP-a, željena struktura zakupaca, dinamika zauzimanja prostorija u okviru NTP-a
- Metode oglašavanja i umrežavanja koje će privući potencijalne zakupce, druge korisnike NTP usluga i saradničke partnere (nacionalne i međunarodne).

5.5. EIB (Evropska investiciona banka) - „Support project to innovation infrastructure in Montenegro“

Završena je prva faza projektne podrške NTP CG i IPC Tehnopolisu i njihovim korisnicima usluga.

Odabran je nacionalni konsultant za narednu fazu projekta, kada će se kroz mentorsku podršku odvijati dalje aktivnosti na transferu znanja i iskustava u podršci inovaciono-preduzetničkim poduhvatima.

Trenutno je projekat u fazi razvoja Technical assistance aktivnosti, u sklopu kojih će se tokom 2023. godine realizovati studijske posjete Technopol tehnološkom parku u Estoniji, a sa ciljem razmjene iskustava, znanja, vještina i potencijalnih polja buduće saradnje kroz zajedničke projekte i umrežavanje stanara tehnoloških parkova u Estoniji i Crnoj Gori.

5.6. Predakceleracijski program za startupove – BoostMeUp Vol. 2 (2 generacija)

Realizovan je drugi po redu predakceleracijski program podrške razvoju startup kompanija, BoostMeUp, na koji je ukupno pristiglo 43 startup (aplikacije) ideje, a 11 timova je ušlo u proces programske podrške, koji je trajao 9 mjeseci.

Projektni partneri NTP-u su bili Inovaciono preduzetnički centar „TEHNOPOLIS“ d.o.o. Nikšić i IT kompanija Amplitudo d.o.o. uz finansijsku podršku Crnogorskog Telekom a.d. Podgorica.

Ukupan budžet projekta: 150.300,00 EUR od čega je Crnogorski Telekom donirao 30.000,00 EUR a ostatak Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja. Program je u potpunosti usklađen sa strateškim i zakonodavnim okvirom za razvoj inovativne poslovne zajednice u Crnoj Gori i namjenjen je mikro i malim preduzećima (d.o.o.) registrovanim u poslednjih 12 mjeseci, sa

sjedištem u Crnoj Gori, čiji je razvoj djelatnosti ili proizvoda vezan za inovativna rješenja, usluge i tehnologije u sledećim oblastima: poljoprivreda i hrana, energetika, ICT, prerađivačka industrija, medicina i kvalitet života, građevinarstvo i turizam a koji nijesu dobili finansijsku podršku veću od 10.000,00 EUR za razvoj iste ideje/inovacije kao i razvojnim timovima sačinjenim od punoljetnih, poslovno sposobnih osoba sa stalnim boravištem u Crnoj Gori a koji nijesu dobili finansijsku podršku veću od 10.000 EUR za razvoj iste ideje/inovacije.

Realizacija programa se odvijala kroz 7 osnovnih grupa aktivnosti, a odnose se na ostvarivanje osnovnog i posebnih ciljeva programa. Program i njegove aktivnosti nadgledao je projektni tim sastavljen od 8 članova projektnog tima i 12 angažovanih regionalnih, EU i lokalnih eksperata koji su pružili ekspertsku podršku projektnom timu i implementaciji definisanih grupa aktivnosti programa.

Program se sastojao iz 2 segmenta, i to nefinansijske i finansijske podrške. Nefinansijska podrška je podrazumjevala proces izgradnje novih znanja, vještina i iskustva kroz implementaciju petomjesečnog mentorskog programa u 6 modula (razvoj biznis modela, marketing i tržište, razvoj tehnologije i prototipiranje, prava intelektualne svojine, pitch, finansiranje), organizaciju meet-up-ova, key note predavanja i radionica, studijskih posjeta, usluge korišćenja coworking prostora Code Hub Nikšić, podršku četiri inovativne laboratorije IPC Tehnopolis: Laboratorije za industrijski dizajn – TECH lab, Biotehnološke laboratorije – Biolab, DATA centra i FILA inovacione laboratorije. Finansijska podrška podrazumjevala je direktnu finansijsku podršku u iznosu od po 6.000,00 EUR po timu za potrebe daljeg razvoja ideje u skladu sa prepoznatim potrebama i poslatim prijedlozima budžeta za svaki od timova, u bliskoj saradnji sa angažovanim mentorima programa.

U okviru programa su definisani i jasno kvantifikovani indikatori na osnovu kojih je moguće jasno ocijeniti uspješnost realizacije druge generacije "BoostMeUp" predakceleracijskog programa.

Od ukupno 43 prijavljenih ekipa odabrano je 20 onih koji su pozvani na četvorodnevni Bootcamp na kojem je odabrano 6 najbolje ocijenjenih projekata i to: Flatoro, Flash, Honey SWAT, Heart shaped box, BeBeep i Parkeasy koji su primili finansijsku podršku. Pored tih 6 timova odabrano je još 5 onih koji su primili nefinansijsku podršku na projektu BoostMeUp (vol. 2): Knap Design, NFT Go, ButtMade, Spectro i TempT me.

Bootcamp bio je podijeljen u 4 sljedeća segmenta i trajao je 4 dana:

- a. Radionice (design thinking, razvoj startup projekata);
- b. Meet-up-ovi, key note predavanja;
- c. Grupni rad sa mentorima;
- d. Individualni rad sa mentorima.

Imajući u vidu da je u prethodnom periodu završen proces evaluacije definisano je 6 timova koji će dobiti finansijsku i nefinansijsku podršku, kao i 5 timova kod kojih je prepoznat potencijal, te će njima biti ponuđena nefinansijska podrška.

Završni događaj programa „Montenegro Pitching Competition“ održan je 16. juna 2022. godine. Program je zvanično otvorila Ministarka nauke i tehnološkog razvoja, Prof. dr Biljana Šćepanović, koja je ujedno bila i jedna od članica stručnog žirija za ocjenu ideja i timova. Osam najuspješnijih timova imalo je priliku da predstavi svoje inovativne ideje, kao i znanje i vještine koje su stekli kroz rad u okviru programa pred potencijalnim investitorima, biznis anđelima, predstavnicima nacionalne i međunarodne biznis zajednice i institucija iz zemlje i regiona.

Prezentacije ideja, odnosno „pitch“ je bio na engleskom jeziku u vremenskom trajanju od 3 minuta po timu, uz 5 minuta prostora za pitanja stručnog žirija na našem jeziku. Finalisti su bili:

- I. Heart Shaped Box – Elektronske donatorske kutije
- II. Butt Made – Recikliranje opušaka u korisne proizvode
- III. Honey Swat – Pametna pojilica za pčele
- IV. Be Beep – Platforma za dijeljenje troškova prevoza
- V. Parkqueue – Savršeno parking mjesto za vas
- VI. Flatoro – Platforma za oglašavanje nekretnina i promociju agenata
- VII. Flash – Sistem za brže i sigurnije plaćanje i prenos sredstava
- VIII. Spectro – AI softver za prevenciju i kontrolu širenje požara

Pobjednici Montenegro Pitching Competiton-a su:

- I. Flash – Sistem za brže i sigurnije plaćanje i prenos sredstava
- II. Spectro – AI softver za prevenciju i kontrolu širenje požara
- III. Be Beep – Platforma za dijeljenje troškova prevoza

Specijalnu nagradu za finaliste, obezbijedio je Digital Den, koja podrazujeva studijski boravak SAD, a ona je pripala timovima:

- I. Butt Made – Recikliranje opušaka u korisne proizvode
- II. Honey Swat – Pametna pojilica za pčele
- III. Flash – Sistem za brže i sigurnije plaćanje i prenos sredstava
- IV. Spectro – AI softver za prevenciju i kontrolu širenje požara

Montenegro Pitching Competiton događaju su prisustvovali brojni predstavnici javnog sektora, akademske i poslovne zajednice. Među njima su bili i Rektor Univerziteta Crne Gore, Prof. dr Vladimir Božović, kao i direktori i osnivači najuspješnijih crnogorskih kompanija (mahom iz ICT, bankarskog i uslužnog sektora).

6. MARKETING SEKTOR

Komunikacija sa svim stakeholderima je od esencijalnog značaja za uspješnost rada i sprovođenja planiranih aktivnosti NTP-a CG u budućem periodu, **strateški je bila usmjerena** kroz sljedeće kanale:

1. Mediji;
2. Veb-sajt;
3. Društvene mreže (Facebook, LinkedIn, Instagram, Twitter);
4. Email komunikacija;
5. Promo materijali;
6. Youtube kanal.

Intenzivna promocija kroz digitalne medije (veb-sajt i društvene mreže) predstavljala je osnovni model promocije NTP CG u 2022. godini:

- **Veb-sajt**

Veb-sajt NTP CG www.ntpark.me osim informisanja, ima za cilj i povezivanje ciljnih grupa iz Crne Gore, kao i regiona. Na sajtu su redovno objavljujane vijesti o aktivnostima u kojima je NTP učestvovao, kao nosilac ili partner. Važno je napomenuti da je veb-sajt tokom 2022. godine u **potpunosti redizajniran** kako bi odslikavao nove dizajnerske trendove i pružio sve neophodne funkcionalnosti svojim korisnicima. Nastavak dodavanja novih funkcionalnosti na veb-sajtu će se nastaviti i tokom 2023. godine.

Kako bi se društvene mreže u potpunosti i dalje fokusirale na razvoj inovativne zajednice, zatim podizanja svijesti o potrebi razvoja inovativne privrede, inovacija, startupova i generalno ekonomije bazirane na znanju, marketing tim NTP-a je uradio marketing plan za 2023. godinu koji će značajno doprinijeti daljoj popularizaciji kanala društvenih mreža NTP-a koji će doprinijeti gore navedenim ciljevima.

6.1. Ostale realizovane marketing aktivnosti u 2022. godini:

6.1.1. Volonteri

Projekat volontiranja ima za cilj da uključi mlade ljude u rad Naučno - tehnološkog parka CG. Imajući u vidu da volonteri mogu biti glavna spona između organizacije i zajednice kao ambasadori organizacije, mogu doprijeti do velikog broja ljudi u zajednici – do svoje porodice, prijatelja, kolega i drugih zainteresovanih pojedinaca. Potpisani su ugovori sa 6 volontera koji će raditi na aktivnostima koje za cilj imaju promociju NTP CG i svih naših aktivnosti u ciljnoj grupi mladih ljudi.

Ideja je da u narednom periodu studenti i mladi od 18 do 30 godina pruže svoju podršku i učestvuju u kreiranju medijskog sadržaja. Kreativni pojedinci u narednom periodu pisaće blog tekstove iz oblasti inovacija, tehnologije i preduzetništva. Volontiranje daje mogućnost povezivanja mladih iz različitih sektora, podsticaj za razvoj timskog duha, ali i priliku da se pruži podrška zajednici.

6.1.2. IT portal – „IT Spot“

Kao izuzetno važna aktivnost u marketing sektoru jeste pokretanje inicijative i osmišljavanje zajedničkog projekta kreiranja prvog crnogorskog IT portala. Nosioci ovog projekta su NTP CG i ICT Cortex u saradnji sa Crnogorskim Telekomom ili nekim drugim velikim komunikacionim operaterom.

Naime, ovaj portal imaće zadatak da plasira provjerene informacije iz svijeta tehnologije i pravovremeno izvještava o trendovima u navedenoj oblasti. Savjeti stručnjaka, biznismena i drugih djelatnika u oblasti tehnologije za one koji žele da se ostvare u ovoj oblasti ili još razmišljaju da li da uplivaju u te vode bili bi važan alat za razvoj ove djelatnosti u CG. Navedeni portal bi bio mjesto gdje početnici, ali i iskusni djelatnici mogu da komuniciraju, da se povezuju, da uspostave saradnu i pokrenu zajedničke inicijative. **Projekat je u fazi finalizacije i njegova realizacija se očekuje tokom 2023. godine.**

6.1.3. regionalni Butterfly Forum za inovacije i poslovanje - 09.12.2022 – Regionalni savjet za saradnju zamalja zapadnog baklana - RCC

Direktor Naučno-tehnološkog parka Crne Gore Velibor Bošković bio je jedan od panelista na regionalnom Butterfly Forumu za inovacije i poslovanje. Savjet za regionalnu saradnju (RCC), sa svojim partnerima iz projekta Inovacija i digitalizacija u malim i srednjim preduzećima u BiH, koji implementiraju Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH i Enterprise Europe Network (EEN), organizovali su drugi regionalni Butterfly Forum za inovacije i poslovanje koji se održao 6. i 7. decembra 2022. godine u Sarajevu. Regionalni Butterfly Innovation and Business Forum osmišljen je da produbi razumijevanje postojećih mogućnosti za inovacije na Zapadnom Balkanu. Ovogodišnji Forum se fokusirao na promociju održivih modela akademske i poslovne saradnje i centara za digitalne inovacije (DIH).

6.1.4. Sajam Start-up kompanija; Jadranski sajam Budva 06.10.2022. godine

Menadžer za projektne aktivnosti u Naučno - tehnološkom parku Radivoje Drobnjak održao je na Jadranskom sajmu prezentaciju "Uloga i značaj Naučno-tehnološkog parka u jačanju inovaciono - preduzetničkog ekosistema Crne Gore", kroz program promocija i razvoj srednjeg i malog biznisa u Crnoj Gori koji okuplja veliki broj posjetilaca a prije svega predstavnike malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori.

7. MENADŽMENT I ZAPOSLENI NAUČNO-TEHNOLOŠKOG PARKA CRNE GORE

Menadžment NTP-a je u prethodnom periodu pažljivo upravljao resursima i postigao zavidne rezultate uz raspoloživa sredstva i ljudske resurse. Nije bilo značajnog zapošljavanja niti neracionalnog trošenja sredstava. Izvještaj o radu za 2021. godinu kao i plan rada za 2022. godinu usvojio je OD jednoglasno, a Vlada Crne Gore nakon toga tokom mjeseca aprila 2022. godine.

Do sada realizovane aktivnosti su u skladu sa programskim ciljevima i predstavljaju objektivnu sliku trenutnih mogućnosti i ograničenja koje NTP kao organizacija ima. U narednom periodu potrebno je ojačati tim, uložiti značajnija sredstva i završiti objekat NTP CG kako bi se postigla puna operativnost organizacije.

Trenutno osoblje Naučno-tehnološkog parka Crne Gore sastoji se od 6 radno angažovanih lica, sljedeće strukture:

- I. **Izvršni direktor** - Menadžerski ugovor o radu zaključen: 26.12.2019. godine i važi do 25.12.2023. godine. Potpisan od strane OD nakon sprovedenog javnog konkursa;
- II. **Menadžer za programske aktivnosti** - Ugovor o djelu od 01.11.2020. do 26.11.2020.; Ugovor o radu na određeno od 27.11.2020. godine, nakon sprovedenog javnog konkursa; Ugovor o radu na neodređeno od 29.04.2021 nakon sprovedene interne zakonske procedure;
- III. **Menadžer za projektne aktivnosti** - Ugovor o stručnom osposobljavanju; 15.01.2020. do 15.10.2020. godine; Ugovor o djelu od 01.10.2020. do 01.11.2020. godine; Ugovor o radu na određeno od 02.11.2020. nakon sprovedenog javnog konkursa; Ugovor o radu na neodređeno od 29.04.2021 nakon sprovedene interne zakonske procedure; Ugovor je raskinut 15.06.2022. godine na lični zahtjev.
- IV. **Menadžer za administrativne i finansijske poslove**- Ugovor o djelu od 06.06.2022 do 31.12.2022. godine.
- V. **Menadžer za marketing i komunikacije** - Ugovor o djelu od 18.01.2021. do 18.10.2021. godine; Ugovor o djelu od 18.10.2021. do 18.10.2022. godine; Ugovor o djelu od 18.10.2022. do 31.12.2022. godine;
- VI. **Saradnik u projektom sektoru** - Ugovor o djelu od 01.11.2022. do 28.02.2023.
- VII. **Projektni menadžer** - Ugovor o djelu od 20.09.2022. do 31.02.2023.

Tokom 2023 godine planirano je donošenje akta o sistematizaciji radnih mjesta i popunjavanje dijela istih kako bi se organizacija pripremila za otvaranje objekta i postozanje pune operativnosti.

7.1. FINANSIJSKI ASPEKTI POSLOVANJA

Uloga koju finansijski sektor ima u NTP-u CG, usmjerena je na sljedeće aktivnosti:

- Redovne aktivnosti na praćenju, analizi i planiranju finansija; komunikacija sa resornim Ministarstvom, komunikacija sa finansijskim institucijama, fakturisanje usluga, praćenje potraživanja i praćenje rokova u izmirivanju obaveza, izvještavanje i planiranje itd.
- NTP CG je i obveznik Zakona o javnim nabavkama, te finansijski sektor odnosno službenik za javne nabavke vodi računa o pažljivoj primjeni navedenog Zakona - procedurama nabavke, pravovremenom izvještavanju Upravi za javne nabavke, Agenciji za sprječavanje korupcije, donošenju Plana javnih nabavki.
- Još jedan od zadataka koji je finansijski sektor obavljao tiče se finansijskog praćenja i izvještavanja za potrebe međunarodnih i nacionalnih projekata.

Realizovane aktivnosti u 2022. godini uključivale su:

- aktivnosti usmjerene na pripremu i implementaciju projektnih aktivnosti;
- aktivnosti usmjerene na realizaciju ciljeva zacrtanih planom rada za 2022. godinu.

7.2. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2022. GODINU

NTP CG je društvo osnovano 20. septembra 2019. godine. Interni finansijski poslovi podrazumijevaju redovne aktivnosti na praćenju analizi i planiranju finansija, kao i komunikaciju sa resornim Ministarstvom.

Kada su u pitanju rashodi, ukupan iznos rashoda za 2022. godinu iznosio je **121,317.35 EUR**.

Tabela br. 1 - Rashodi

RASHODI			
1	TROŠKOVI MATERIJALA	€	775.87
a	Troškovi kancelarijskog materijala	€	171.40
b	Troškovi ostalog materijala	€	339.46
c	Troškovi goriva za službene potrebe	€	265.01
2	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA, TROŠKOVI PO OSNOVU UGOVORA O DJELU I OSTALI TROŠKOVI	€	103,155.86
a	Troškovi neto zarada za redovan rad	€	35,624.67
b	Troškovi poreza na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	€	3,304.60
c	Troškovi PIO doprinosa na zarade i naknade zarade	€	9,509.47
d	Doprinosi za zdravstveno, nezaposlenosti, invaliditeta, sss, privr.komora	€	1,265.51
e	Troškovi naknada po ugovoru o djelu	€	36,685.44
f	Troškovi poreza po ugovoru o djelu	€	2,883.16
g	Troškovi doprinosa na upravni odbor	€	7,794.14
h	Troškovi prireza na ugovor o djelu	€	432.46
i	Troškovi dnevnica u zemlji	€	301.77
j	Troškovi dnevnica u inostranstvu	€	1,545.56
k	Naknade troškova smještaja i ishrane na službenom putu	€	91.35
l	Naknade troškova prevoza na službenom putu	€	2,699.03
m	Naknade za smještaj i ishranu na terenu	€	1,018.70
3	TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	€	4,210.95
a	Troškovi PTT i telefonskih usluga	€	577.47
b	Drugi troškovi transposrtnih usluga	€	1,137.64
c	Troškovi zakupa poslovnog prostora	€	1,400.00
d	Troškovi reklame i propagande u zemlji	€	1,095.84
4	TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA	€	4,895.69
5	NEMATERIJALNI TROŠKOVI	€	8,278.98
a	Troškovi usluga računovodstva i revizije	€	1,950.00
b	Troškovi drugih neproizvodnih usluga	€	2,108.67
c	Troškovi reprezentacije u zemlji	€	1,169.72
d	Troškovi platnog prometa u zemlji	€	385.59
e	Troškovi taksi (administrativne, sudske, registracione)	€	15.00
f	Troškovi sponzorstava	€	2,650.00
UKUPNI RASHODI		€	121,317.35

Od ukupnog iznosa rashoda za 2022. godinu, iznos rashoda po osnovu javnih nabavki je **15,428.18 eura**. Sljedeće stavke u tabeli br. 2 odnose se na stavke iz Plana javnih nabavki br. #3101 za 2022. godinu.

Tabela br. 2 – Rashodi po osnovu javnih nabavki

RASHODI PO OSNOVU JAVNIH NABAVKI		
1	Promotivni materijal	€ 1,095.84
2	Kancelarijski materijal	€ 171.40
3	Rashodi za gorivo	€ 265.01
4	Nabavka kancelarijske opreme	€ 319.46
5	Štampani materijal	€ 1,095.84
6	Toneri za štampače	€ 40.84
7	Nabavka hrane i pića za potrebe kancelarije	€ 27.94
8	Računovodstvene usluge	€ 1,950.00
9	Reprezentacija	€ 1,169.72
10	Hotelske usluge	€ 1,081.70
11	Troškovi PTT i telefonskih usluga	€ 577.47
12	Troškovi transportnih usluga	€ 1,137.64
13	Trošak zakupa poslovnog prostora	€ 1,400.00
14	Trošak reklamiranja i marketinga (Facebook, host, zoom, izrada web sajta, dron)	€ 1,498.64
15	Troškovi platnog prometa	€ 385.59
16	Troškovi administrativnih taksi	€ 15.00
17	Troškovi sponzorstava	€ 2,650.00
18	Troškovi notarskih usluga	€ 24.46
19	Troškovi održavanja računara	€ 150.00
20	Troškovi revizije glavnog projekta trafostanice NTP-a	€ 300.00
21	Troškovi kopiranja	€ 26.63
22	Troškovi opravke za potrebe kancelarije NTP	€ 25.00
23	Troškovi održavanja kancelarijskog namještaja NTP	€ 20.00
UKUPNI RASHODI (javne nabavke)		€ 15,428.18

U nastavku slijedi pregled priliva i odliva po osnovu projekata koji su završeni u toku 2022. godine, ili su u toku realizacije. Riječ je o 4 projekta od kojih je jedan završen u junu (BoostMeUp 2) a drugi (B-BLUE) u septembru, dok su ostala 2 u toku realizacije:

- **Building the blue biotechnology community in the Mediterranean (B-BLUE);**
- **WBC-RRI.NET;**
- **POLICY ANSWERS**
- **BoostMeUp 2.**

Tabela br. 3 – B-Blue projekat

Bulding the blue biotechnology community in the Mediterranean (B-BLUE)		
1	PRILIVI U 2022. godini	€ 9,413.39
a	prva uplata	€ 3,909.21
b	druga uplata	€ 5,504.18
2	ODLIVI (rashodi vezani za projekat) U 2022. godini	€ 7,951.71
a	Plate osoblja na projektu	€ 7,951.71
b	Reprezentacija (hotelski smještaj, hrana...)	€ -
c	Promotivni materijal (dizajn i štampa promo materijala)	€ -
d	Putni nalozi (za službena putovanja u sklopu projekta)	€ -
e	Troškovi goriva (u službene svrhe na projektu)	€ -

Ovaj obračun uključuje plate osoblja angažovanog na projektu za period od januara 2022. do decembra 2022. godine.

Obračun se odnosi na aktivnosti koje su realizovane u 2022. godini, a u kojima je bilo angažovano 4 osoba iz reda radno angažovanih lica u Naučno – tehnološkom parku Crne Gore.

Tabela br. 4 – WBC-RRI.NET

WBC-RRI.NET		
1	PRILIVI u 2022.godni	€ -
2	ODLIVI (rashodi vezani za projekat) u 2022 godini	€ 14,074.98
a	Troškovi osoblja	€ 9,115.02
b	Indirektni troškovi (kancelarijski mat., oprema, takse..)	€ 2,957.30
c	Ostali direktni troškovi (troškovi transporta, promocije)	€ 2,002.66

Dosadašnja realizacija projekta uključivala je samo troškove angažmana 5 članova osoblja na realizaciji projekta, koji se osim troškova osoblja, odnose na indirektno troškove (kancelarijski materijal i slično) kao i ostale direktne troškove, koji su vezani za dodatne aktivnosti koje utiču na uspješnu realizaciju planiranih aktivnosti na projektu (troškovi putovanja, smještaja i sl.).

Tabela br. 5 – POLICY ANSWERS

POLICY Answers			
1	PRILIVI u 2022.godini	€	108,017.00
a	Prva uplata	€	108,017.00
2	ODLIVI (rashodi na projektima) u 2022. godini	€	11,044.13
a	Troškovi osoblja na projektu	€	6,884.00
b	Troškovi promo materijala	€	302.68
c	Troškovi transporta	€	917.80
d	Troškovi transporta	€	35.00
e	Troškovi smještaja	€	526.00
f	Troškovi dnevnica	€	472.50
e	Troškovi indirektni	€	1,906.15

Realizacija projekta uključivala je samo troškove angažmana 4 člana osoblja na realizaciji projekta.

Navedeni period uključivao je međutim troškove koji se osim osoblja odnose na troškove transporta i smještaja, kao i izradu promo materijala.

Tabela br. 6 – BoostMeUp 2

BoostMeUp 2			
1	PRILIVI U 2022. godini	€	3,240.00
a	Prva uplata	€	1,080.00
b	Druga uplata	€	1,080.00
c	Treća uplata	€	1,080.00
2	ODLIVI U 2022. godini	€	3,240.00
a	Trošak honorara za osoblje	€	3,240.00

Realizacija projekta počela je u septembru 2021. godine dok je drugi dio projekta realizovan u 2022. godini, pri čemu je projekat uspješno završen u junu 2022. godine.

U 2022. godini realizovane su tri uplate po osnovu tog projekta, a koje se odnose na trošak honorara osoblja angažovanog na projektu, u ukupnom iznosu od **3,240.00 €**.

Tabela br. 7 – Prihodi

PRIHODI U 2022. GODINI			
1	UPLATE PO OSNOVU PROJEKATA U 2022. godini	€	120,670.39
a	B-BLUE	€	9,413.39
b	WBC.RRI.NET	€	-
c	POLICY Answers	€	108,017.00
d	BoostMeUp 2	€	3,240.00
2	UPLATE IZ BUDŽETA CRNE GORE	€	100,000.00
a	Ministarstvo ekonomskog razvoja Crne Gore	€	100,000.00
UKUPNI PRIHODI U 2022. GODINI		€	220,670.39

Tabela br. 8 – Finansijski rezultat na kraju 2022. godine

FINANSIJSKI REZULTAT u 2022. GODINI (operativni – ne računovodstveni)			
1	PRIHODI u 2022. godini	€	220,670.39
2	RASHODI u 2022. godini	€	121,317.35
REZULTAT u 2022. godini		€	99,353.04

Neophodno je pomenuti da su sve stavke finansijskog poslovanja kreirane na bazi „cash flow-a“, pa će samim tim način obračuna i kreiranja završnih računa (BS i BU)¹ u računovodstvu imati različit rezultat od finansijskog rezultata dobijenog po našoj metodi (cash in – cash out).²

Na osnovu prethodno sumiranog, dolazimo do zaključka da je finansijski rezultat Naučno-tehnološkog parka Crne Gore za 2022. godinu pozitivan, i iznosi **99,353.04 eura**.

¹ Računovodstvo projekte i prilive po osnovu projekata tretira odvojeno od prihoda, pa samim tim dolazi i do razlike završnih računa od finansijskog rezultata navedenog u Izvještaju;

² Naučno-tehnološki park Crne Gore još uvijek nema osposobljenu zgradu za svoje redovno poslovanje, i samim tim, ne postoje izvori prihoda kompanije dok se ista ne završi. Ovo znači da se redovno poslovanje kompanije u prethodnom, i u periodu do otvaranja zgrade zasniva na prilivima od projekata koji obezbeđuju redovan tok poslovanja. Ovi prilivi od strane računovodstva nijesu tretirani kao prihodi kompanije, pa dolazi do razlike u završnim računima.

8. ZAKLJUČAK

Ovaj Izvještaj je sastavljen sa ciljem informisanja odbora direktora o aktivnostima NTP-a CG u izvještajnom periodu i to od 01.01.2022 do 31.12.2022 godine. Sadrži sve detaljne informacije o sprovedenim aktivnostima, administrativno pravnim poslovima, zatim finansijama na bazi „cash flow“ ili tokovima novca i uz dodatak zvaničnih finansijskih iskaza predatih Poreskoj upravi Crne Gore koje je sačinila licencirana računovodstvena agencija za potrebe NTP CG.

Prezentacija izvještaja o radu sa finansijskim izvještajem za 2022. godinu biće poslata i Vladi Crne Gore na informaciju nakon usvajanja od strane Odbora direktora NTP CG.

Izvršni direktor

Velibor Bošković

Predsjednik Odbora direktora

Mileta Radovanić

Podgorica, 12/04/2023. godine